GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 24. *Mercurĭ 30 Ianuariu (11 Februariu)* **1885.**

Din causa S-tei sërbătorĭ de Mercurĭ, ḍiarulŭ nu va apăré decâtŭ Joi.

Brașovŭ, 29 Ianuariu (10 Febr.) 1885.

Până în momentulŭ acesta n'avemŭ nicĭ o scire despre rëspunsulŭ ministrului de justiţiă Pauler la interpelarea lui Blasiu Orban. Probabilŭ că se lucréză la proiectulŭ de lege, prin care ministrulŭ voiesce sĕ facă o surprisă nu numai mamelucilorŭ, ci și oposiţiunalilorŭ cu gura mare, ca sĕ aibă și acestia o bucuriă, după ce în alte privinţe nu potŭ dobêndi nicĭ unŭ succesŭ realŭ în parlamentŭ faţă cu falanga puternică a d-lui Tisza.

Până ce se va pronunţa marele cuvêntŭ ministerialŭ în cestiunea strămutărei juriului din Sibiiu, credemŭ că va fi bine sĕ citămŭ și opiniunile ḍiarelorŭ de căpeteniă oposiţiunale în acéstă însemnată și delicată cestiune a libertăţii pressei, pentru că numai astfelŭ vomŭ puté probá, că tóte presupunerile nóstre se împlinescŭ și că avemŭ de a face în adevĕrŭ cu-o acţiune a maghiarismului violentŭ în contra românismului din Ardélŭ.

Foile oposiţiunei maghiare acusă mereu regimulŭ actualŭ pentru tendinţele sale reacţiunare, ĭlŭ acusă că vinde Némţului interesele naţiunei și că calcă libertăţile publice numai spre a face pe voiă celorŭ dela Viena; ĭlŭ acusă în fine că lăţesce corupţiunea în ţéră. Mai alesŭ cei din stânga estremă se fălescŭ la orĭce prilegiu cu aceea, că ei represintă principiele democratice faţă cu reacţiunarulŭ Tisza. Chiar acum a hotărîtŭ clubulŭ partidei independente și dela 1848 de a respinge proiectulŭ de reformă a camerei magnaţilorŭ, fiindcă „stă în contraḍicere cu principiile democratice."

Ei bine, aceștĭ pretinșĭ liberalĭ și democraţĭ ungurĭ devinŭ mai reacţiunarĭ decâtŭ reacţiunarulŭ Tisza, îndată ce este vorba de sugrumarea vieţei naţionale a Românilorŭ și a celorlalţĭ Nemaghiarĭ, carĭ n'arată nicĭ cea mai mică dorinţă de a se contopi în cazanulŭ celŭ mare cu paprică de Debreţinŭ și Seghedinŭ.

Cea mai bună probă despre acésta ni-o dă atitudinea foilorŭ principale oposiţiunale în afacerea strămutărei juriului din Sibiiu suscitată de Blasiu Orban.

Este caracteristicŭ modulŭ cum argumentéză oposiţiunalii ungurĭ în favórea politicei, ce-o urmăresce cabinetulŭ Tisza în contra pressei nóstre. Ei apĕră instituţiunea juraţilorŭ, dér adaugŭ cu alte cuvinte, că acésta instituţiune trebue sĕ esiste numai pentru cei ce represintă principiulŭ egemoniei maghiare.

Organulŭ oposiţiunei moderate „Peşti Naplo" accentuéză, că în justiţiă principiulŭ celŭ mai de frunte trebue sĕ fie „apĕrarea ideii de statŭ." Noi scimŭ ce va se ḍică acésta din esperiinţă. Celorŭ ce nu sciu fie-le ḍisŭ, că aicĭ nu e vorba de apĕrarea statului și a pacĭnicei desvoltărĭ a locuitorilorŭ lui, ci numai și numai de apĕrarea ideilorŭ celorŭ ce conducŭ statulŭ. Dacă spre esemplu aceștia susţinŭ, că Românulŭ nu póte fi patriotŭ bunŭ până ce nu cunósce literatura maghiară și dacă se găsesce vr'unulŭ, care sĕ se opună părerii celorŭ dela putere, atuncĭ se ivesce casulŭ atinsŭ de „Peşti Naplo", ca justiţia sĕ sară în apĕrarea acestei părerĭ.

Nu instituţiunea juraţilorŭ, ḍice „Peşti Naplo", ci numai guvernulŭ și neprevederile lui suntŭ de vină la tóte. Guvernulŭ a împărţitŭ la 1871 așa de rĕu cercurile judecătorescĭ și n'a modificatŭ acéstă împărţire atuncĭ când s'a întrodusŭ noulŭ codice penalŭ. „Astfeliu," adauge „P. Naplo," guvernulŭ a făcutŭ possibilŭ, ba a contribuitŭ chiar, ca idea de statŭ maghiarŭ sĕ fie așa de scandalosŭ și de greu vĕtămată prin verdictele de achitare ale juriului din Sibiiu sub masca esercițiului puterei judiciare ungare."

„Décă curţile cu juraţĭ" continuă numita fóiă, „vorŭ fi concentrate în orașele de căpeteniă (ungurescĭ) din Ungaria și Transilvania, atuncĭ cutezămŭ a susţiné, că apĕrarea energică a ideei de statŭ va fi în mânĭ multŭ mai bune, décă sêmţulŭ de dreptate ofensatŭ alŭ *societăţii naţionale* se va puté esprima în orașele capitale ale ţĕrei imediatŭ prin juraţĭ în verdictulŭ lorŭ, decâtŭ décă apĕrarea va fi încredinţată formelorŭ mórte ale judecătorului de profesiune, la care nu vomŭ puté aflá puterea impunĕtóre, și, *de va fi de lipsă, și nimicitóre a acestei idei.* Suntemŭ curioșĭ a vedé ce felŭ de scandalurĭ mai sunt de lipsă, pentru ca guvernulŭ sĕ nu pregătéscă reacţiunea, dér sĕ-șĭ împlinéscă datoria faţă cu onórea naţională și idea de statŭ maghiarŭ."

In acelașŭ sensŭ vorbesce și organulŭ celorŭ din stânga estremă „Egyetértes," cu a cărui articulŭ s'au declaratŭ așa de mulţumite ḍiarele guvernului.

„Pentru toţĭ politicii noștrii — ḍice „Egyetértés" — este unŭ adevĕrŭ constatatŭ, că ordinea nóstră socială și de statŭ are încă părţĭ fórte gingașe, faţă cu carĭ, lăsându-se deplină libertate agitaţiunei, s'ar nimicì possibilitatea unei pacinice desvoltărĭ și s'ar sgudui orĭ-ce siguritate a organisaţiunei statului. Nicĭ unŭ statŭ n'a renunţatŭ vreodată ca sĕ se îngrijéscă în faţa unorŭ astfeliu de pericule pentru mijlócele necesare de apĕrare. Anglia s'a îngrijitŭ în totdéuna, ca se sisteze activitatea acelorŭ curţĭ cu juraţĭ, carĭ au devenitŭ mine esplosibile ale conjuraţiunei contra statului. Și statulŭ maghiarŭ acum de curêndŭ alcătuitŭ nu póte renunţă la unŭ mijlocŭ, de care se folosesce din când în când Anglia....."

„Nu voimŭ sĕ despreţuimŭ periculolŭ agitaţiunii daso-române. Românii vorŭ puté sĕ-șĭ continue passivitatea mai departe, precum facŭ de 17 anĭ totŭ cu mai puţinŭ succesŭ, ei vorŭ puté și în viitorŭ sĕ scrie cu destulă (?) libertate și vomŭ fi cu cruţare și faţă cu neactivitatea lorŭ; dér satisfacţiunea sĕ n'o aibă, ca libertatea crimelorŭ lorŭ în contra statului sĕ fie publicată și sancţiunată prin sentinţe judecătorescĭ ale tribunalelorŭ statului maghiarŭ în numele lui Dumneḍĕu și alŭ Regelui."

Intrebămŭ acum pe orĭce omŭ nepreocupatŭ și iubitorŭ de adevĕrŭ, care cunósce numai câtŭ de puţinŭ relaţiunile din acestŭ statŭ, dacă, după ce a cetitŭ părerile foilorŭ oposiţionale în cestiunea strămutării juriului din Sibiiu, nu este convinsŭ, că aceste foi pledéză în deplinŭ acordŭ cu ḍiarele guvernamentale pentru luarea de mĕsuri esecpţionale reacţiunare faţă cu Românii?

Dér facă Ungurii oposiţiunalĭ și guvernamentalĭ, ce vorŭ crede de lipsă și ce au făcutŭ de 17 anĭ încóce fără ca sĕ aducă nicĭ celŭ mai micŭ folosŭ statului și popórelorŭ lui, ér noi sĕ nu uitămŭ de a face din parte-ne ceea ce este sânta nóstră datoriă, ca cetăţenĭ lealĭ și ca Românĭ adevĕraţĭ!

—o—

CRONICA POLITICĂ.

Diarele rusescĭ, carĭ pĕtrundŭ mai multŭ séu mai puţinŭ în misteriile politicei cancelarului germanŭ faţă cu Rusia, îșĭ ridică din cândŭ în cândŭ vocea lorŭ și o spunŭ curatŭ că politica, ce-o urmăresce Bismarck cu privire la Rusia nu este nicĭdecum bună și ele tare sĕ temŭ, că Bismarck nu âmblă după altceva, decâtŭ sĕ păcăléscă pe Rusia, unde numai póte. Acéstă temere legitimă și-o arată ḍiarulŭ „Sovremennyja Jsvestya« din Moscva într'unŭ articolŭ dela 6 Februariu, în care ḍice, că politica lui Bismarck i-se pare periculósă pentru integritatea Rusiei europene, căcĭ dacă va puté isbuti Bismarck cu planulŭ, de a fundá unŭ mare imperiu orientalŭ între Dunăre, Marea adriatică, Marea négră și Archipelagulŭ grecescŭ, de ce sĕ nu-șĭ îndrepteze împeriulŭ celŭ nou privirile sale asupra Nistrului cu Odessa, Volhinia și Podolia? Rusia după pofta lui Bismarck sĕ se mulţăméscă cu Mervulŭ și cu Armenia turcéscă. Și ḍiarulŭ »Ruscaja Myssl« (Ideile rusescĭ), care urmăresce totŭ acea politică ca și fóia lui Acsacov, este fórte emoţiunatŭ pentrucă Rusia sĕ plécă dinaintea alianţii Germanii cu Austria, care o slăbesce. Totușĭ acestŭ ḍiarŭ esplică slăbiciunea cea închipuită dintr'o politică slabă. Deși adauge »R. M.‹ o premenire a diplomaţiei n'ar puté restitui prestigiulŭ perdutŭ, totușĭ relaţiunile esterióre ale Rusiei le-ar puté modifica în modŭ corĕspundĕtorŭ demnităţii naţionale.

*

Prin cercurile bonapartistice din Parisŭ circuléză faima, că regele Italiei nu din consideraţiunĭ familiare ci din consideraţiunĭ politice n'a vrutŭ sĕ priméscă pe cumnatus'o Iérôme Napoleonŭ. Din causă că prinţu'l Jérôme a făcutŭ o visită lui Kossuth, guvernulŭ Italianŭ redică obiecţiunĭ în contra primirii prinţului din partea regelui pentru ca sĕ nu sĕ dea Austriei ocasiune la observaţiunĭ. Incâtŭ acestea suntŭ adevĕrate séu nu cu positivitate nu putemŭ sci, dar »Presse‹ ḍice că totŭ comunicatulŭ este o invenţiune tendenţiósă. Orĭcum Italienii trebue sĕ se feréscă sĕ nu supere cu tóte flecurile pe puterniculŭ lorŭ vecinŭ, că tocmai acum au lipsă de sprijinulŭ moralŭ alŭ Austriei spre a-șĭ puté ajunge scopurile politicii lorŭ coloniale.

*

Francia, Anglia și acuma și Italia suntŭ ocupate cu rĕsbóie in ţĕrĭ depărtate. Mai alesŭ Francia se bălăbănesce mereu cu Chinesii din Tonching și acuma de o vreme încóce a luatŭ parte la lupta pe faţă cu marele imperiu chinesescŭ. De curêndŭ trupele francese au făcutŭ nisce operaţiunĭ în contra Lang-Sonului, carĭ au fostŭ încununate de succese frumóse. Generalulŭ Brière, care a condusŭ acéstă espediţiune în contra acestui orașŭ a ocupatŭ tabĕra chinesésca dela Dong-Song și au respinsŭ trupele împĕrătescĭ peste drumulŭ Mandarinilorŭ. Acéstă espediţiune ce o făcŭ Brière sĕ póte numì o espediţiune de descoperire, pentru că în acestea locurĭ n'a mai călcatŭ nicĭ unŭ europénŭ. Armata francesă a avutŭ de a învinge în aceste locurĭ necunoscute și neumblate greutăţile cele mai marĭ. Nu numai tunurile, muniţiunea, proviantulŭ, dar prin unele locurĭ au trebuitŭ sĕ fie transportată după trupe și apa. Ele au trebuitŭ se facă drumŭ prin pădurĭ seculare și peste stâncile munţilorŭ. Greutăţile terenului, cu carĭ au sĕ se lupte Francesii suntŭ cu multŭ mai marĭ, decâtŭ lupta cu trupele împĕrătescĭ, care la Dong-Song n'au făcutŭ tocmai mare resistenţă. Acum trupele francese se află numai marșŭ de două ḍile dela Lang-Song, dar au trebuinţă de repausŭ și de proviantŭ, mai înainte de a puté continuá operaţiunile: Suntŭ dóue fortăreţe Lang-Song și Tat-Ke, pe carĭ trebue se le ocupe Francesii și atuncĭ vorŭ avé pace și liniște la rĕsăritulŭ Tonchingului din partea Chinesilorŭ. In luptele din urmă Chinesii avură 200 de morţĭ, între carĭ se află mai mulţĭ Mandarinĭ și unŭ oficerŭ europénŭ. In luptele dela 25 Ianuariu până la 1 Februariu n. Chinesii avură morţĭ și rĕniţĭ 700 de ómenĭ. Acuma Francesii se silescŭ cu totdeadinsulŭ sĕ pună capĕtŭ câtŭ mai curêndŭ acestei espediţiunĭ coloniale, ca sĕ nu sĕ nască vr'o încurcătură în Europa și ei sĕ fie încurcaţĭ în China și sĕ nu pótă luá parte activă, cum ar dori Bismarck sĕ-șĭ facă mendrele sale pe socotéla Francesilorŭ.

—o—

Din dieta Ungariei.

In şedinţa dela 7 Februariu n. deputatulŭ Alexandru Csanady a adresatŭ ministrului preşedinte următórea interpelare:

Are d. ministru preşedinte Coloman Tisza cunoscinţă despre aceea, că în anulŭ 1875 d. Coloman Tisza, ca condncĕtorŭ alŭ oposiţiunei de atuncĭ şi-a vêndutŭ principiele sale politice numai ca cu preţulŭ lorŭ sĕ ajungă în fotoliulŭ de ministru (Mare ilaritate), şi că, spre a espia crimele sale antinaţionale şi nepatriotice comise prin acéstă apostasiă, făcŭ o declaraţiune în spiritulŭ şi sensulŭ, că elŭ numai de aceea a acceptatŭ ministeriulŭ pe basa, condamnată şi blestemată de elŭ, a afacerilorŭ comune, pentruca:

1). Sĕ restabilĕscă echilibrulŭ între veniturile şi cheltuelile statului;

2). Fiindcă prin aceea, că a acceptatŭ ministeriulŭ pe basa afacerilorŭ comune, n'a renunţatŭ la principiile sale patriotice, ce le profesá în trecutŭ, ci numai le-a pusŭ la-o parte, respective le-a atĕrnatŭ de cuiu;

3). Dacă d. ministru preşedinte Coloman Tisza are cunoscinţă despre ceea ce a ḑisŭ acum ḑece anĭ ca conducĕtorŭ alŭ oposiţiunei de atuncĭ, îlŭ întrebŭ:

Este d. ministru preşedinte înclinatŭ sĕ'şĭ ia josŭ din cuiu principiile sale politice puse la o parte, adecă este înclinatŭ sĕ între érăşĭ pe arena de luptă — şi când? — pentru redobêndirea independenţii şi neatêrnării naţiunei? Căcĭ cine vrea sĕ fie luatŭ în seriosŭ, trebue sĕ'şĭ împlinéscă cuvêntulŭ datŭ, promisiunea sa. (Mare ilaritate).

Interpelarea s'a înmânatŭ ministrului preşedinte.

Interpelarea d-lui Vajda.

Cluşiu, în Faurŭ 1885.

Moţiunea ce a cetit'o d. Vajda în adunarea generală a comitatului Coşiocnei în contra reuniunilorŭ de maghiarisare este în resumatŭ următórea:

Considerândŭ că buna înţelegere între naţionalităţĭ condiţionéză viitorulŭ patriei maghiare;

Considerândŭ că la începutulŭ erei constituţionale, câtŭ timpŭ s'a ţinutŭ sémă de acéstă bună înţelegere s'a observatŭ că popórele trăiau frăţesce, pe când acum tóte legile au devenitŭ pentru noi litere mórte şi suntem reduşĭ la zero;

Considerândŭ că diferitele reuniunĭ maghiare caută sĕ ne desnaţionaliseze şi că din ele facŭ parte şi funcţionarii, ceea ce va deştepta pasiunile, ura de rassă şi va pregăti terenulŭ pentru evenimente vĕtămătóre în viitorŭ;

Considerândŭ că orĭce naţiune numai în limba sa propriă se póte cultiva şi că forţatŭ nimenea nu învaţă bucurosŭ limba maghiară, că şi dacă o învaţă nu i sĕ dă funcţinne, căcĭ şi puţinii funcţionarĭ românĭ carĭ mai suntŭ se pensionéză înlocuindu-se cu Ungurĭ, silindŭ pe Românĭ a'şĭ părăsi patria, că în privinţa bunei înţelegerĭ ar puté face multŭ foile publice maghiare, dacă arŭ înceta cu suspicionările şi defăimările lorŭ faţă cu Românii, stabilindu-se egalitatea şi dreptatea între Românĭ şi Maghiarĭ, ér nu tractêndu-se Românii ca nisce fii vitregĭ;

Considerândŭ că reuniunile de maghiarisare au aţîţatŭ ura de rassă, ceea ce e opritŭ prin lege;

Considerândŭ că intenţiunea cea părintéscă a M. Sale monarchului e ca interesele tuturorŭ naţionalităţilorŭ sĕ fie respectate;

Propune următórea moţiune:

1. Congregaţiunea sĕ róge ministerulŭ a face dispoşiţiunile de lipsă, ca reuniunile maghiarisătóre sĕ înceteze cu turburarea bunei înţelegerĭ dintre fiiĭ patriei;

2. Ce privesce reuniunea, ce se va înfiinţa în Transilvania, sĕ fie rugatŭ comitetele supremŭ, ca împreună cu alţĭ bărbaţĭ destinşĭ din congregaţiune sĕ capaciteze pe urḑitorii aceleia şi de nu ar isbuti, atuncĭ sĕ róge ministerulŭ a nu aproba statutele acestei societăţĭ;

3. Sĕ fie opriţĭ prin comitatŭ oficialii municipalĭ de a participá la astfelŭ de societăţĭ;

4. Sĕ se róge tóte municipiile ca sĕ susţină representaţiunea, ce se va face şi totodată moţiunea acésta motivată sĕ se inducă în protocolŭ.

Sórtea acestei propunerĭ o cunóscemŭ; ea a fostŭ respinsă, rĕmânêndŭ ca Sisifii din Cluşiu sĕ rostogoléscă pétra maghiarisării până se vorŭ obosi şi vorŭ vedea că — s'au făcutŭ de rîsŭ şi de batjocură.

Situaţiunea în Sudanŭ.

Cele mai nouĕ scirĭ sosite în Londra de pe câmpulŭ de rĕsboiu din Sudanŭ comunică, că edificiulŭ guvernamentalŭ din Chartum pare a fi distrusŭ, deorece nicĭ unŭ stégŭ nu flutură pe elŭ. Wilson, care fusese trimisŭ înaintea Chartumului sĕ ia informaţiunĭ despre Gordon, a comunicatŭ generalului Wolseley, că pe bordulŭ steamerului a avutŭ unŭ mortŭ şi cincĭ răniţĭ. Despre Gordonŭ încă totŭ nu se scie nimicŭ. Se ḑice, că s'ar fi închisŭ în biserică cu câţiva Grecĭ. Poporaţiunea pe amêndoi litoralii Nilului a trecutŭ în partea Mahdiului. Unŭ solŭ alŭ acestuia sosì la 29 Ianuariu n. la Wison, căruia îi spuse că Mahdiulŭ îlŭ provócă pe elŭ şi pe Englesĭ sĕ se predea şi sĕ se facă mohamedanĭ, căcĭ în casŭ contrarŭ îi va nimicí. Generalulŭ Wolseley a trimisŭ solĭ sĕ se informeze mai de aprópe despre sórtea lui Gordonŭ. Din Corti a sositŭ proviantŭ în Gubat pentru Englesĭ. Metammehulŭ e ocupatŭ de vr'o 2000—3000 de rebelĭ.

Guvernulŭ englesŭ a datŭ generalului Wolseley, printr'unŭ comunicatŭ oficialŭ, deplină libertate de acţiune şi îi va acorda orice sprijinŭ ce va cere, căcĭ generalulŭ e hotărîtŭ sĕ libereze cu orĭ ce preţŭ pe Gordon, dacă va mai fi în viéţă. Ḑiarele din Londra aprobă cu mulţămire acésta hotărîre a guvernului. Totdeodată consiliulŭ de miniştri a cerutŭ lui Wolseley sĕ raporteze, de ce mijlóce ar avé trebuinţă ca sĕ mântuiéscă pe Gordon şi sĕ apere Egiptulŭ. Se crede că Wolseley va merge, de va fi posibilŭ, spre Berber, de unde va esecutá luarea Chartumului din mânile Mahdiului.

Procesulŭ de pressă alŭ „Tribunei."

(Urmare, după »Tribuna.«)

Dacă dar autorulŭ articolului incriminatŭ, în care lucră datorinţa publicistului în consonanţă cu aceea a membrilorŭ unei naţionalităţĭ egalŭ îndreptăţite a Ungariei, luptă în contra unei încălcărĭ a dreptului acordatŭ prin lege, a dreptului de a'şĭ puté folosi limba naţională la judecătorii, dacă în acéstă încălcare privesce o parte a mĕsurilorŭ carĭ se aplică în Ungaria pentru a despoia naţionalităţile nemaghiare de consciinţa lorŭ naţională — nu'i e permisŭ óre sĕ privéscă — fără de a fi pedepsitŭ — în aceste mĕsurĭ unŭ atacŭ asupra vieţii naţionalităţilorŭ nemaghiare? Nu e silitŭ óre a atrage atenţiunea la consecuenţele cele mai extreme, de care trebue sĕ ne temem că vor fi produse prin lupta provocată în mod necesar de acest atacŭ? Intrebŭ, d-lorŭ juraţĭ, póte-i-se face aceluia imputarea a fi provocatŭ însuşĭ nenorocirea, care dă expresiune temerii sale că se va întêmpla ceva, ce lui i se pare a fi o nenorocire, şi descrie totodată acéstă nenorocire? Póte-i-se împuta unui astfelŭ de om, că a provocatŭ elŭ însuşĭ acéstă nenorocire séu că a agitatŭ pentru a o provoca?

Seu — pentru ca sĕ ilustrez aceste cuvinte prin unŭ exemplu —: Eu vĕd stândŭ lângă o bute cu prafŭ pe unŭ omŭ cu luminarea. Din unŭ motivŭ óre-care nefiindŭ în posiţiă de a-l depărta de butea cu prafŭ cu putere fisică, — póte totuşĭ până la dênsulŭ sĕ pătrundă vocea mea şi eu ii descriu cu colorile cele mai vii nenorocirea ce s'ar nasce, decă ar cădea o scênteiă în pulverea din bute. Décă însĕ pe lângă tóte acestea cade totuşi o scânteiă în butea cu pravulŭ, póte-mi-se împuta mie, că eu l'aşŭ fi aţîţatŭ la acésta? Ce altă a făcutŭ autorulŭ articolului încriminatŭ? El descrie eventualităţile ce s'ar nasce cu sila după părerea sa ca o urmare a procederei în contra naţionalităţilorŭ nemaghiare. El descrie cu colorĭ negre, ceea ce vede că urméză, regretă şi-şĭ exprimă temerea în forma unei îngrijirĭ. Elŭ ḑice: Décă atacurile îndreptate în contra naţionalităţilorŭ nemaghiare se vorŭ continua, urmarea desastrósă neapĕrată a acestorŭ atacurĭ e duşmănia îndreptată în contra atacătorului acestorŭ naţionalităţĭ, carĭ s'ar împărtăşi apoi de silă la unŭ actŭ, ce arŭ resulta din acéstă duşmăniă.

Eu credŭ decĭ — şi mi se pare că cu totŭ dreptulŭ — că în acésta e de a se privi o recercare de a nu mai continua atacurile îndreptate în contra naţionalităţilorŭ nemaghiare şi în acéstă credinţă suntŭ întăritŭ şi mai tare prin cuvintele: »Suntŭ orbiţĭ de cea mai deplină orbiă Maghiariĭ, décă n'o înţelegŭ acésta şi mai aiesŭ cândŭ e vorba, nu de noi . . . . de Germanii cari . . .« Acela însă, care declară indicarea la duşmăniă dintre Maghiarĭ şi naţionalităţile de altă limbă, o consideră ca o agitare menită a provoca acéstă duşmăniă, acela — ca sĕ revinŭ la exemplulŭ de mai nainte — mĕ póte învinovăţĭ şi pe mine ca pe unŭ omŭ care aşŭ fi provocatŭ la producerea explosiunii pe omulŭ de lângă butea cu pulbere prin descrierea pericolului. Abstrăgândŭ însĕ dela acésta, — o provocare aţîţătórea nu subverséză nicĭ din causă că aşa ceva nu se ḑice prin nicĭ unŭ cuvêntŭ alŭ articolului.

Dacă acum vre-unŭ interpretŭ cutezătorŭ, — făcêndŭ silă cuvintelorŭ articolului încriminatŭ, — ar puté scóte din elŭ, celŭ puţinŭ după părerea sa, vre-o provocare agitătóre şi în acestŭ casŭ ar trebui sĕ se urmeze dispoşiţiilorŭ § 75 alŭ legii penale care ḑice: Ca crime suntŭ a se priví numai fapte sĕvêrşite cu propusŭ. — Aceeaşĭ are valóre şi despre delicte. Intr'u adevĕrŭ ar fi a ḑice o calumniă, dacă ar voí cineva sĕ-i împute pe basa unei astfelŭ de interpretărĭ provocare agitatorică vrednică de pedépsă, — autorului. In acestŭ casŭ i-s'ar octroá autorului nu numai o faptă punibilă, ci şi propusulŭ pentru acéstă fapte. Nu aceea ce unŭ interpretŭ prea zelosŭ stórce din articolŭ, ci aceea ce a cugetatŭ autorulŭ, aceea ce i-a fostŭ în propusŭ, are sĕ servéscă la judecarea faptei. Deérece însă nicĭ unŭ cuvêntŭ nu cuprinde vre-o provocare, vre-o agitare, din nenorocire e cu putinţă de a presupune, că autorulŭ a avutŭ propusulŭ de a fi aţîţatŭ spre o lucrare oprită prin lege, şi cu atâtŭ mai puţinŭ spre rĕsturnarea existenţei de statŭ a Ungariei.

De sine se înţelege, că întocmai lipsesce orĭ-ce îndreptăţire de a împuté acestŭ propusŭ redactorului „Tribunei," d-lui Cornelŭ Popŭ Păcurarŭ, abstragêndŭ de la aceea, că la acestŭ acusatŭ, care preste totŭ ar veni în combinaţiă numai ca ajutorŭ, lucrurile arŭ sta altcum. D-lŭ Popŭ Păcurarŭ ar fi numai atuncĭ a se pedepsí dacă elŭ ar fi avutŭ propusulŭ de a provocá séu mijlocí uşurarea sĕvêrşirii unui delictŭ, dacă decĭ dênsulŭ în publicarea articolului ar fi recunoscutŭ sĕvêrşirea unui delictŭ şi pe acela cu tóte aceste nu l'a împedecatŭ. Deórece însă prin lipsa faptică din cuvintele articolului a unei provocărĭ aţîţătóre e exclusă şi posibilitatea uvei astfelŭ de cunoscinţe, şi de-órece nu se póte presupune, că d-lŭ Popŭ Păcurarŭ aparţine acelorŭ interpreţĭ, carĭ totuşĭ voiescŭ sĕ descopere în articolŭ aţîţare, astfelŭ la nicĭ unŭ casŭ nu se póte recunósce ca vinovatŭ în sensulŭ legii penale. De-órece acusarea susţine, că prin publicarea articolului încriminatŭ s'a comisŭ delictulŭ de agitaţiune provĕḑutŭ în § 163 alŭ legii penale, mĕ simtŭ datorŭ a cercetá mai cu din adinsŭ acéstă parte din lege. §. 173 alŭ legii penale ḑice (citesce textulŭ legii): în § 173 suntŭ enumĕrate precisŭ şi taxativŭ delictele, ce urméză a se pedepsí ca agitărĭ. Totŭ astfelŭ suntŭ indicate cu precisiune şi obiectele acestorŭ delicte, de exemplu: ordinea succesiunii pe tronŭ, puterea obligătóre a legii, legătura dintre ambele state ale monarchiei etc.

Precum vedemŭ acum, nicĭ unulŭ dintre aceste obiecte nu întră în cerculŭ cestiunilorŭ discutate în articolŭ, şi érăşĭ, de altă parte fapta, de care actulŭ de acusare învinovăţesee articolulŭ, adecă agitarea pentru rĕsturnarea statuluí ungarŭ, nu este dintre faptele enumĕrate în § 173 a legii penale. Luândŭ însĕ în considerare, că după § 1 alŭ legii penale numai aceea faptă e crimă orĭ delictŭ, pe care legea o declară ca atare, mai luândŭ apoi în considerare, că numai paragrafulŭ citatŭ în actulŭ de acusare póte sĕ fie luatŭ dreptŭ basă pentru sentinţă, acusaţii nu potŭ sĕ fie condamnaţĭ chiar şi numai pentru motivulŭ, că n'au fostŭ acusaţĭ de nicĭ una dintre faptele declarate în § 173 dreptŭ delicte, ér de altă parte fapta, pentru care suntŭ acusaţĭ, nu e cualificată în § 173 dreptŭ delictŭ.

D-lorŭ juraţĭ! Incheiu decĭ expunerile mele cu rugarea adresată d-vóstră, sĕ vĕ aduceţĭ aminte la pronunţarea verdictului de sentinţa, pe care marele patriotŭ, Stefan Széchenyi a pronunţat'o în anulŭ 1842 în academia unguréscă de sciinţe: »Pe vecìniculŭ D-ḑĕu! nu este óre orĭ şi care fiu de altă limbă alŭ Ungariei silitŭ de a privì ca ceva multŭ mai multŭ decâtŭ susţinerea legală a limbii maghiare în tóte acele încercărĭ, prin care cei pripiţĭ vorŭ sĕ rĕspândéscă naţionalitatea nóstră şi sĕ ne asigureze astfelŭ existenţa naţională! Sĕ ne dămŭ sémă: cine óre sufere fără de a resistá sĕ i-se scóţă cu puterea măcarŭ unŭ firŭ de pĕrŭ? Noi Maghiarii, amŭ suferí noi óre dacă vre-o putere ar voí sĕ ne siluiască într'unŭ procesŭ atâtŭ de scurtŭ, mai alesŭ când forma în care ar face-o acésta ar fi atâtŭ de puţinŭ atrăgĕtóre? Ne-amŭ supune noi óre unei poruncĭ, ne-amŭ supune chiar unei legĭ, care deşi nu ar cere tocmai trădare faţă cu naţiunea, însĕ în aplicarea ei, mai alesŭ ţinêndŭ sémă de neîncrederea multora, ar fi tiranică?« Acéstă iubire de dreptate sĕ vĕ conducă în pronunţarea verdictului d-vóstrĕ.

Vice-procurorulŭ **Tribus** e uimitŭ de a auḑí, că articolulŭ încriminată ar vré binele Ungariei şi ar fi unŭ actŭ de prietinie. Acésta de sigurŭ că nu s'ar puté scóte din articolŭ. Şi despre aceea n'ar puté existá nicĭ o îndoială, că articolulŭ nu conţine o părere, ci o provocare. Dacă se ḑice în elŭ, că Românii arŭ trebuí sĕ pândéscă spre a-i face statului ungurescŭ pretutindenea duşmanĭ, apoi acésta de sigurŭ e o provocare. Dacă acusatulŭ şi apĕrătorulŭ susţinŭ, că acésta e adevĕratŭ numai încâtŭ privesce alternativa amintită în articolŭ: orĭ trebue sĕ se stingă orĭ ce viaţă nemaghiară, orĭ trebue sĕ péră statulŭ ungurescŭ, apoi acésta ar fi trebuitŭ sĕ se însemne prin o observare premergătóre. Dér în articolŭ alternativa acésta e pusă ca faptă nu ca ipotesă. Mai departe e o provocare şi o aţîţare, dacă se ḑice, că Sasii trebue sĕ îndemne pe Germania, sĕ detragă Maghiarilorŭ simpatiele lorŭ. Acusatulŭ a mai accentuatŭ, că acusa ar reclama în contra terminilorŭ »duşmăniă órbă« din articulŭ. Pentru statulŭ ungurescŭ şi pentru procurorŭ nu e însĕ importantŭ, dacă cineva în lăuntrulŭ sĕu cugetă duşmănesce séu ba. Nu e vorba de sentimentŭ. Altmintrelea însĕ stă lucrulŭ, îndată ce sentimentulŭ duşmănescŭ se esprimă în acţiunĭ. Póte fi cestiune de părere, dacă unŭ Sasŭ în Viena séu unŭ Românŭ ardeleanŭ în Bucurescĭ, întrebatŭ fiindŭ cum stau lucrurile în Ungaria? rĕspundŭ: merge rĕu. Dér cu totulŭ deosebitŭ de unŭ astfelŭ de rĕspunsŭ este provocarea, de a face duşmanĭ. Acusatulŭ îmĭ mai impută că laşŭ fi ţinêndŭ atâtŭ de şiretŭ, încâtŭ ar voi sĕ mituéscă pe judecătorii sei. Nu pe judecătorii sĕi a voitŭ sĕ-i mituéscă, căcĭ atuncĭ când a scrisŭ articlulŭ, încă n'a sciutŭ dacă va fi acusatŭ. Décă însĕ dă espresiă regretului sĕu, că viaţa nemţéscă stă sĕ se stingă aici, atuncĭ evidentŭ că umblă după simpatiile Sasilorŭ. Dlŭ apĕrătorŭ, mĕ miră că a luatŭ în consideraţiă numai actulŭ de acusare, fără a atinge măcarŭ cu unŭ cuvêntŭ cuvêntarea de acusare, ce amŭ ţinut'o astăḑĭ. Tăgăduescŭ şi exactitatea afirmaţiunii sale. că § 173 a cod. crim. nu s'ar potrivi spre întemeierea acusării. Este adevĕratulŭ că § 173 ḑice: cine aţîţă în contra instituţiunilorŭ singuratice ale constituţiunii, se face culpabilŭ de delictulŭ aţîţării. Ei bine, nu póte exista o instituţiă mai sublimă ca statulŭ, statulŭ încă e instituţiă a constituţiunii.

Ioanŭ Slavici. Dlŭ procurorŭ persistă a afirma că articolulŭ ḑice: amŭ ajunsŭ atâtŭ de departe, încâtŭ trebue sĕ fimŭ duşmanĭ ai statului ungarŭ. Presupunênd dér neadmiţêndŭ, că aşa este, este o crimă, dacă mĕ mărginescŭ a constata o faptă.

Dlŭ procurorŭ accentuéză totodată simpatiile germane. Am arĕtatŭ însă că scriindŭ articululŭ, nu am fostŭ inspiratŭ de simpatiile germane, ci de sêmţimêntŭ generalŭ omenescŭ.

Este unŭ dreptŭ omenescŭ de a cere, ca acusatulŭ sĕ se póta apĕrá înaintea judecătorilorŭ în limba sa maternă. Pertractarea procesului din cestiune m'a înduioşatŭ. Sasii au venitŭ suntŭ şépte sute de anĭ în acéstă

ţéră şi au susţinutŭ aicĭ până în ḑioa de astăḑĭ o viaţă germană. Acumŭ e vorba sĕ se stingă acéstă viaţă. Póte că nu este aşa, dér aşa simţŭ eu, că ea e pe stînsete. Ori încetază acéstă viaţă, ori a statului ungarŭ. Acésta ni-o spune şi acusarea. Ea ḑice: trebue sĕ aibă cineva în acestŭ statŭ rolulŭ conducĕtorŭ. Dacă merge aşa departe, încâtŭ noi nemaghiarii trebue sĕ renunţămŭ la propria nóstră viaţă naţională, atuncĭ acestŭ rolŭ conducĕtorŭ nu póte duce decâtŭ la desfiinţarea statului ungarŭ. Nu provocŭ pe nimenĭ, ci o constatŭ acésta cu durere.

Amŭ ḑisŭ mai înainte, că am perdutŭ consciinţa de rassă. Intorcêndu-mĕ dela Viena, nu sciam ce sunt. Românŭ óre, deorece parinţii mei au fostŭ Românĭ? Maghiarŭ, căcĭ crescerea îmĭ era maghiară? Orĭ germanŭ, fiindcă avéŭ cultură germană? Sciam însĕ, că sunt omŭ, mai presusŭ de tóte omŭ. Trebuia sĕ cautŭ înainte de tóte ómenii, cu carĭ potŭ lucra împreună, şi acestia sunt Românii. Acéstă lucrare împreună cu dênşii nu e însĕ o conjuraţiune contra statului şi contra celorlalte naţionalităţĭ, căcĭ suntemŭ cu toţii uniţĭ într'unŭ statŭ. Antipatia unei părţĭ faţă cu cealaltă nu potŭ sĕ o înţelegŭ.

Aceste principii nu sunt însĕ admise în cercurile domnitóre. In cercurile domnitóre ale Ungariei e rĕspândită, din contră, convingerea, că ordinea nu se póte susţiné decâtŭ prin stăpânirea unora asupra celorlalţĭ. Dacă este aşa, atuncĭ e fără îndoială lucru primejdiosŭ a voí sĕ propagĭ aicĭ principii de egală îndreptăţire. E cu putinţă, că principiile, pe carĭ filosofii şi poeţii germanĭ le-au enunţatŭ pentru Germania şi le-au găsitŭ salutare, câtŭ pentru Europa civilisată, în Ungaria suntŭ eronate.

Dacă şi d-vóstră, domnilorŭ juraţĭ, sunteţĭ de părerea, că nu se póte susţiné ordinea aicĭ la noi decâtŭ prin aceea, că ne stăpânimŭ unii pe alţii, atuncĭ osândiţi-mĕ. Dacă sunteţĭ însĕ de părerea, că trebue sĕ ne suportămŭ unii pe alţii, atuncĭ achitaţi mĕ, căcĭ atuncĭ eu representŭ principiulŭ bunŭ în acéstă ţéră.

Apĕrătorulŭ Francisc **Frühbeck** în duplica sa stăruiesce pe lângă aceea, că §. 173 a cod. crim., pe care singurŭ procurorulŭ îşĭ baséză acusarea, nu se potrivesce pentru motivarea acusării. Căcĭ §. 173 însémnă espresŭ numai »instituţiunile singuratice ale constituţiunii« dreptŭ obiecte ce potŭ fi atacate prin aţîţare. Dar e inadmisibilŭ de a schimbá, cum face procurorulŭ, statulŭ în întregitatea sa cu instituţiunile singuratice ale constituţiunii.

Preşedintele consilierulŭ **Jánossi** resuméză apoi momentele produse în pledórea pro şi contra acusării şi citesce în sfêrşitŭ întrebările, cincĭ principale şi douĕ eventuale, adresate juraţilorŭ:

1. Suntŭ d-nii juraţĭ convinşĭ în consciinţa lorŭ, că articolulŭ apărutŭ în „Tribuna» (Nr. 175 din 30 Noemvre 1884) conţine o agitare în contra instituţiunilorŭ singuratice ale constituţiei?

2. Sunt d-nii juraţĭ etc. convinşĭ, că Ioanŭ Slavicĭ e autorulŭ acestui articolŭ?

3. Sunt d-nii juraţĭ convinşĭ, că Cornelŭ Pop Pĕcurarŭ a fostŭ redactorŭ responsabilŭ alŭ »Tribunei" la apărerea articolului?

4. Sunt d-nii juraţĭ convinşĭ, că Ioanŭ Slavicĭ ca autorŭ alŭ articolului e culpabilŭ de delictulŭ agitării?

5. Sunt d-nii juraţĭ convinşĭ, că Cornelŭ Pop Pĕcurar ca redactorŭ responsabilŭ e culpabilŭ de delictulŭ agitării?

6. La casŭ că juraţii rĕspundŭ la întrebarea 1 şi 2 cu **da!** la întrebarea 4 cu **nu?**, sunt d-nii juraţĭ convinşĭ, că Ioanŭ Slavicĭ ca autorŭ alŭ articolului, în urma cuprinsului sĕu punibilŭ, s'a făcutŭ culpabilŭ de negligenţa îngrijirii datorite?

7. La casŭ că d-nii juraţĭ rĕspundŭ la întrebarea 1 şi 3 cu **da!** la întrebarea 5 cu **nu?**, sunt convinşĭ că Cornelŭ Pop Pĕcurar ca redactorŭ responsabilŭ s'a făcutŭ culpabilŭ de negligenţa îngrijirii datorite?

Juraţii au negatŭ întrebările 1, 4 şi 5, şi anume întrebarea 1 cu votare secretă, ér întrebările 2 şi 3 le-au afirmatŭ. Căḑêndŭ prin urmare rĕspunsulŭ la întrebările eventuale 6 şi 7, acusaţii Ioanŭ Slavicĭ şi Cornelŭ Pop Pĕcurar au fostŭ **achitaţi**.

SCIRILE ḐILEI.

Partida independentă şi dela 48 a hotărîtŭ sĕ respingă în generalŭ proiectulŭ de reformă a camerei magnaţilorŭ. Partida e de părere, că acéstă cameră ar trebui sĕ se compună: din magnaţĭ, din clerulŭ înaltŭ şi din membrii aleşĭ ai jurisdicţiunei. De asemenea şi partida antisemită a hotărîtŭ sĕ nu priméscă proiectulŭ nicĭ ca basă a desbaterii speciale.

—0—

Deputaţii Sêrbĭ din dieta unguréscă au luatŭ, într'o conferinţă ţinută ḑilele aaestea în Pesta, următórele resoluţiunĭ: 1. Pactulŭ ungaro-austro-croatŭ îlŭ consideră ca basă a atitudinei lorŭ politice. 2. Dorescŭ ca pe basa autonomiei bisericescĭ naţionale, sĕ aducă în armonià interesele bisericei gr.. cat. şi ale poporului. Pentru acésta e necesarŭ sĕ se întemeieze în Pesta unŭ ḑiarŭ pe acţii. Deputaţii sêrbĭ vorŭ face cunoscutŭ acésta printr'unŭ manifestŭ.

—0—

In anulŭ acesta se va întemeia în Caransebeşŭ o tipografiă diecesană, în care se va edita şi unŭ ḑiarŭ diecesanŭ.

—0—

Lunĭ în 28 Ianuariu cu trenulŭ dela órele $3^1/_2$ a sositŭ în Braşovŭ pianistulŭ contele Zichy, care a fostŭ întêmpinatŭ la gară de către societatea philharmonică, în frunte cu primarulŭ oraşului, preşedintele societăţii philharmonice, şi de către mai multe deputaţiunĭ dela diferite societăţĭ de cântŭ. Séra, societatea (dalárda) unguréscă i-a făcutŭ contelui artistŭ serenadă la locuinţa sa în Otelulŭ Nr. 1. Astă séră va fi concertulŭ anunţatŭ şi după concertŭ unŭ banchetŭ între iubitorii de artă

—0—

La 15 (27) Februariu se va da în Viena balulŭ românŭ în „Musickvereinssaal« în folosulŭ studenţilorŭ românĭ sĕracĭ de acolo sub Augustul Protectoratŭ alŭ Alteţei Sale J. R. **Archiducele Rainer** şi sub distinsulŭ patronatŭ alŭ stimatelorŭ dómne: Baróna Bourgoigne, Maria Dumba, Mathilda Dumba n. Germanĭ, Victoria de Grigorcea, Contesa Sophie Kinsky, Princesa Franciska Montenuovo, Coelestine de Popolzer, Contesa Schönborn-Buchheim, Aurelie de Trapşia, Baróna Catinca de Vasilco. Scopulŭ fiindŭ fórte nobilŭ, comitetulŭ balului face apelŭ la generosulŭ sprijinŭ alŭ compatrioţilorŭ, ca astfelŭ cu succesŭ sĕ pótă corĕspunde unei adevĕrate necesităţĭ. Pentru ajutorarea studenţilorŭ sĕracĭ niciodată nicĭ unŭ sacrificiu nu este prea mare.

—0—

Bilanţulŭ generalŭ alŭ »Băncii Naţionale a României« pe anulŭ 1884 s'a încheiatŭ. Beneficiele nete din anulŭ trecutŭ au atinsŭ cifra de 2.770,934 lei.

—0—

Mai mulţĭ militarĭ reservişti, carĭ au luatŭ parte la campania din 1876—77, au adresatŭ corpurilorŭ legiuitóre române, ḑice „Naţiunea,« o petiţiune prin care se plângŭ că nu se împlinescŭ, faţă cu ei, promisiunile ce-li se daseră la întórcerea din rĕsboiu de a li se da funcţiunĭ civile compatibile cu serviciile ce au adusŭ. Ei mai cerŭ sĕ li se dea pămênturĭ şi ajutóre băneştĭ pentru a-şĭ cumpĕra vite şi unelte de muncă, după cum li se făgăduiseră.

—0—

Nicolae Pasicĭ, capulŭ insurginţilorŭ sêrbĭ, care a fostŭ osînditŭ la mórte după cea din urmă rĕscólă şi care se refugiase la Turnu-Severinŭ, s'a stabilitŭ în Bucureştĭ.

—0—

Patriarchŭ alŭ Armeniei s'a numitŭ Haratiun exmitropolitulŭ din Erzerum, în loculŭ lui Narse.

Inmormêntarea generalului Slăniceanu-

Sâmbătă în 26 Ianuariu s'au înmormêntatŭ rĕmăşiţele mortuare ale regretatului generalŭ Slăniceanu. »Voinţa Naţională« scrie următórele amĕnunte:

La serviciulŭ funebru, oficiatŭ la ora 1 în biserica sf. George-Nou, au asistatŭ unŭ însemnatŭ numĕrŭ de persóne de distincţiune şi militarĭ de tote gradele. După terminarea serviciului funebru, d. generalŭ G. Angelescu, comandantulŭ corpului I de armată, pronunţă următorulŭ discursŭ:

»Domnilorŭ scumpĭ camaraḑĭ! O împrejurare durerósă ne adună astăḑĭ împrejurulŭ acestui sarcofagŭ; suntemŭ chemaţĭ sĕ dămŭ ultima amintire generalului Slăniceanu, pe care o mórte prematură 'l a smulsŭ din sînulŭ nostru, lăsândŭ o soţie neconsolată şi regretele fraţilorŭ sĕi de arme, carĭ deplângŭ golulŭ lăsatŭ în rêndurile óstei de unulŭ din cei mai distinşĭ membri ai sĕi. Eşitŭ în viaţa publică în anulŭ 1856, ca sublocotenentŭ, cu ântêia promoţiune a scólei militare, generalŭ Slăniceanu, ca fruntaşŭ alŭ scólei era menitŭ sĕ ajungă la cele mai înalte trepte ale erarhiei militare; şi în adevêrŭ, elŭ a luatŭ o parte însemnată fie ca oficerŭ inferiorŭ, fie ca şefŭ de corpŭ, directorŭ alŭ scólei militare şi ca şefŭ de statŭ-majorŭ la desvoltarea instituţiunilorŭ nóstre militare, concurândŭ continuu şi fără pregetŭ la transformarea, la regenerarea armatei. La anulŭ 1876, în preḑiua evenimentelorŭ ce aveau sĕ aibă în curêndŭ locŭ în peninsula Balcanică şi la care România nu putea sta nepăsătóre, generalulŭ Slăniceanu, ca unŭ omŭ deja încercatŭ, prin serviciile aduse armatei, fu chematŭ în capulŭ ministerului de resbelŭ. Graţiă inteligenţei şi activităţei sale, puţinulŭ timpŭ câtŭ generalulŭ Slăniceanu a ocupatŭ acéstă înaltă funcţiune, în momentele cele mai critice, a sciutŭ a'lŭ întrebuinţa bine, creândŭ regimente nuoi şi pregătindŭ tóte resursele necesare armatei, ce în curêndŭ era chemată a intra în campanie. Ca şefŭ alŭ marelui statŭ-majorŭ alŭ armatei, înaintea trecerei Dunărei, generalulŭ Slăniceanu a doveditŭ érăşĭ calităţĭ militare superióre. Sarcina sa fu cu atâtŭ mai grea cu câtŭ multŭ era de făcutŭ pentru organisarea şi mobilisarea armatei, care pentru ântêia óră intra în campanie. In totŭ cursulŭ carierei sale militare, generalulŭ Slăniceanu a fostŭ omulŭ datoriei, oşténulŭ fără pregetŭ şi tocmai când, ajunsŭ la maturitate, era mai necesarŭ armatei şi ţĕrei, tocmai atuncĭ mórtea 'lŭ a răpitŭ dintre noi. D-lorŭ camaraḑĭ, ocasiunea durerósă în care ne aflămŭ mĕ opresce de a continua cu biografia fratelui nostru de arme, pentru care ar trebui pagine întregĭ. Suntemŭ prea aprópe de momentulŭ ce ne desparte de dênsulŭ pentru eternitate ca, în trăsurile generale ce vomŭ da fisionomiei sale, sĕ nu fimŭ înfluenţaţĭ de slăbiciunile inerente naturei omenescĭ. Sĕ lăsămŭ dar acésta istoriei şi cu fruntea descoperită sĕ dămŭ ultimulŭ adio, ultima sĕrutare fratelui nostru de arme, care a trecutŭ în regiunile eterne şi pe care nu'lŭ vomŭ uita nicĭ odată. Adio, iubite şi regretate generalŭ; ducĭ cu tine regretele amicilorŭ şi camaraḑilorŭ tĕi cari vorŭ păstra în inima lorŭ neştérsă suvenirea ta.« Sicriulŭ a fostŭ scosŭ din biserică şi pusŭ pe carulŭ funebru de mai mulţĭ oficerĭ de cavalerie, printre cari au fostŭ şi d-nii colonelŭ Salmanŭ şi maiorii Muratŭ şi Vlădoianu. Atâtŭ pe carulŭ funebru trasŭ de optŭ cai câtŭ şi pe sicriu se vedeau unŭ numĕrŭ însemnatŭ de corone, printre cari amŭ observatŭ una de liliacŭ şi crinŭ albŭ cu panglice albe, pe care era scrisŭ: »Regele, generalului Slăniceanu,« alta de bronzŭ cu inscripţiunea: „Generalului G. Slăniceanu, ântêiulŭ elevŭ alŭ scólei militare, din partea camaraḑilorŭ sĕi de clasă" şi altele. Cortegiulŭ funebru, după care urma mulţĭ oficerĭ, a strabătutŭ strada Lipscanĭ şi s'a îndreptatŭ prin strada Şelarĭ la cimitirulŭ Belu. Panglicele carului funebru erau ţinute de o parte de d-nii generalĭ Fălcoianu şi G. Angelescu, ér de cea laltă parte de d-nii generalĭ Cernatŭ şi Al. Angelescu. După cortegiu urma şi trăsura închisă a Curţei regale. Trupele de paradă erau puse sub comanda d-lui generalŭ Radovicĭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 10 Februariu. — Partida liberală a primitŭ erĭ séra în conferinţa ce a ţinut'o proiectulŭ de lege pentru reorganisarea camerei magnaţilorŭ. Comisiunea de trei a camerei magnaţilorŭ a resolvatŭ primindŭ proiectulŭ de lege pentru bugetulŭ anului 1885. Raportulŭ comisiunii accentuéză nisuinţele guvernului de a ridicá ţéra în privinţa culturală şi economică, restabilindŭ în acelaşĭ timpŭ şi echilibrulŭ în finanţele statului. Cu privire la veniturile şi cheltuelile ordinare deja s'a obţinutŭ echilibrulŭ. Conversiunea rentei de aurŭ 6% arată unŭ mare succesŭ financiarŭ.

TELEGRAMĂ PARTICULARA A »GAZ. TRANS.«

Sibiiu, 10 Februariu, $12^1/_2$ óre.

Banchetulŭ, ce s'a proiectatŭ în onórea redactorilorŭ Bariţŭ şi Slavicĭ, s'a opritŭ prin ordinŭ mai înaltŭ.

Licitaţiunĭ.

Căile ferate române publică din nou furnitura a 1347 metri cubicĭ traverse speciale de stejarŭ, pentru liniile Bucurescĭ-Fetescĭ şi Făurei-Fetescĭ, ofertele se vorŭ primi la Direcţia Generală, Secţia I, până la ḑiua de 31 Ianuariu (12 Februariu 1885.)

Idem, licitaţiă la 28 Februariu 1885, pentru aprovisionarea a 10,000 metri cubicĭ lemne pentru focŭ.

Comitetulŭ Permanentŭ jud. Romanaţĭ, licitaţiă la 14 Martie 1884, pentru aprovisionarea cu 761 metri cubicĭ petrişĭ, pe calea judeţiană Caracalŭ-Stoenescĭ, condiţiunile se potŭ vedea în tóte ḑilele, în cancelaria comitetului.

Compania căilorŭ ferate Lemberg-Cernăuţĭ-Iaşĭ, avêndŭ trebuinţă de ipsosŭ, varŭ, pietre de hotarŭ, piatră bolovanĭ, prundŭ, cărămidă, geamurĭ ordinare, parĭ de lemne, pîrghii de lemnŭ, mânere pentru unelte, măturĭ de nuele, şindrile, parchete etc., publică licitaţiune prin oferte, ce se vorŭ depune celŭ multŭ până la $^8/_{20}$ Februariu 1885, la 10 óre din ḑi la Comitetulŭ dirigentŭ din Bucurescĭ (Strada Scaunele Nro. 49) séu la Direcţiunea din Iasĭ (Gară) cu o cauţiune de 5% din valórea furniturei.

Ministeriulŭ de rĕsboiu, licitaţiă la 31 Ianuariu curentŭ, în localulŭ ministeriului şi la penitenciarulŭ militarŭ Têrgşorŭ, pentru aprovisionarea a 2000 kilograme cânepă crudă, meliţată şi nedărăcită, 10,000 kilograme cânepă dărăcită Nro. 6; 3000 kilograme cânepă dărăcită Nro. 8.

† NECROLOGŬ. — Rosalia Colceriu născ. Pap de Kápolnok-Monostor după o bólă grea în etate de 40 anĭ, în alŭ 23-lea a prea fericitei sale căsătorii, s'a mutatŭ la cele eterne.

Fie-i ţĕrina uşóră!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 9 Februarie st. n. 1885

Rentă de aurŭ 4% . . .	97.95	Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Rentă de hârtiă 5% . .	93.80	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.25	Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.80	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	118.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.—	Renta de hărtiă austriacă	83.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.50	Renta de arg. austr. . .	83.90
Bonurĭ rurale ungare . .	102.—	Renta de aurŭ austr. . .	106.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.50	Losurile din 1860 . . .	137 75
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.50	Acţiunile băncel austro-ungare	865.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—	Act. băncel de creditŭ ung.	311.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.50	Act. băncel de creditŭ austr.	302.90
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.81
		Napoleon-d'orĭ	$9.77^{1}/_{2}$
		Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.35
		Londra 10 Livres sterlinge	123.80

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 26 Ianuariu st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	—	—
Renta rom. amort. (5%) . .	$93^{1}/_{2}$	—
» convert. (6%) . .	88	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	$98^{1}/_{2}$	—
» „ „ (5%) . .	$84^{3}/_{4}$	—
» » urban (7%) . .	96	—
» » » (6%) . .	90	—
» » » (5%) . .	83	—
Banca naţională a României	1195	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	280	—
« » » Naţională . .	207	—
Aurŭ	$11^{1}/_{2}$%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 10 Februarie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8 70	Vênd.	8.72
Argint românesc	»	8.50	»	8.60
Napoleon-d'orĭ	»	9.75	»	9.77
Lire turcescĭ	»	10.98	»	11.—
Imperialĭ	»	9.98	»	10.—
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	128.—	„	129.—
Discontulŭ » . . .		7—10 % pe anŭ.		

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse·

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.